

Synspunkt, som jeg vil bede det højtærede Ting tage i Betragtning ved Bedømmelsen af denne Sag, og det er det, at den danske Lærer foruden at virke paa Børnene i Barneskolen, foruden at han allerede nu virker i Ungdomsskolen paa Ungdommen, i al Almindelighed er en Kulturspreder ude i det danske Samfund. Hvis man forstod rigtig Betydningen af, at der er en Kreds af Mænd og Kvinder i hvert Sogn, som i Kraft af deres Uddannelse, deres særlige Væsen daglig virker som Kulturspredere, saa føler jeg mig overbevist om, at man ogsaa ud fra den Betragtning vilde stille sig velvilligt overfor Læreruddannelsen og vilde gaa med til vidtgaaende Fremskridt. Det er derfor mit Haab, at den høje Rigsdag vil se stort paa denne Sag, vil forstaa, at det er et Anliggende af den allerstørste nationale Betydning, og at der ikke er noget Omraade, hvor det bedre betaler sig at give Penge ud end netop til Uddannelsen af en virkelig kulturelt højtstaaende Lærerstand for den danske Folkeskole. For hvert Hundredtusind Kroner, vi giver ud hertil, kommer der mange, mange Gange flere Penge ind igen ved forøget folkelig Dygtighed, selv om Resultaterne først viser sig lidt længere frem i Tiden. Her er en Opgave, hvor Lovgiveren maa tage sin Fantasi til Hjælp, hvor han maa se frem i Tiden og vurdere Sagens Betydning i Øjeblikket ud fra de Virkninger, den har i det lange Løb.

For at ikke nogen Betragtning skal være forsømt, vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at det her aldeles ikke alene drejer sig om at varetage en Underklasseinteresse, selv om jeg villigt bekender, at det er mit væsentligste Formaal at hjælpe den danske Underklasse fremad. Nej, ret forstaaet, saa er her ogsaa en Overklasseinteresse, for selv om vi har det Samfund, vi nu har, er vort Lands Overklassens økonomiske Held i allerhøjeste Grad afhængigt af, at der er en dygtig Arbejdskraft i Underklassen, som kan virke i Overklassens Interesse. Altsaa, selv om vi ser Sagen fra et Overklassesyndspunkt, maa vi komme til det Resultat, at den, der ikke her vil være med til at gøre noget virkelig virkningsfuldt, staar sine egne Interesser imod; alle Betragtninger viser, at det ikke alene er til

Gavn for en Underklasse, naar man forøger den almindelige Folkeuddannelse i de brede Lag, men at det, saaledes som Samfundet i vore Dage er konstrueret, ogsaa og uundgaaeligt bliver til Fordel for Overklassen. Uanset, at jeg altsaa har min Hovedinteresse i at gavne Underklassen, hvis Talsmand jeg er politisk, saa vil jeg gøre opmærksom paa, at her er et Anliggende, hvor det er i alle Stænders velforstaaede Interesse at præstere noget, der betyder et virkelig kulturelt Fremskridt. Der er i denne Sag desuden det særlig betydningsfulde, at den Stand, overfor hvilken Lovforslaget er tænkt at skulle virke, selv er kommet og har bedt om at faa et stort og betydningsfuldt Fremskridt.

Af alle de Grunde beder jeg den høje Rigsdag om at se bort fra alle smaalige Hensyn og løfte denne Sag op i et højt Plan, saa vort Folk kan gøre et Fremskridt her, som om muligt igen kan give det den førende Stilling paa Folkeopdragelsens Omraade.

Chr. Søgaard: Jeg er enig med den ærede foregaaende Taler i, at en Skole-reform her i Landet skal begynde med Læreruddannelsen, det bør være det første Punkt. Men naar det foreliggende Lovforslag er fremsat paa dette Tidspunkt af Rigsdagssamlingen, er der ikke megen Ud-sigt til at faa det gennemført i denne Samling. Vi fra vort Parti ser i og for sig heller ikke nogen Ulykke i, at dette ikke sker. Vi indrømmer, at der er visse Sider af vor Læreruddannelse, som kunde ønskes forbedret og udvidet, men vi mener ikke, at der foreligger nogen Nødstilstand. Naar det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen ved tidligere Lejligheder har krævet Forslag i denne Retning, er der derfor fra vor Side blevet sagt, at vi ikke er uenige om Betydningen deraf, men vi mener ikke, at det er en absolut paakrævet Reform, som ikke kan vente et Aar eller to endnu. Der er desuden i en saadan Sag ogsaa økonomiske Hensyn at tage. Og jeg maa sige, at de Oplysninger af økonomisk Art, som den højtærede Undervisningsminister har givet i Bemærkningerne til Lovforslaget, ikke er meget fyldestgørende, det fremgaar ikke klart af